

Naš informator

Interni informacijski list podjetja ELEKTRO MARIBOR d.d.

številka 2 - oktober 2002

PO DEŽJU SIJE SONCE

Tako bi lahko dejali za naše športno srečanje v Murski Soboti, v tenisu in nogometu.

Še vsi zagnani in dobre volje po uspešno zaključenih letnih igrah v Kočevju smo dejali, sedaj pa še srečanje v Murski. Že tradicionalno srečanje v tenisu in nogometu na športnih terenih v M. Soboti je bilo predvideno za 7. junij. Izredno slabo vreme, pad temperature in dež so preprečili naše srečanje, ki smo ga zato preložili za čas, ko bodo boljši pogoji. Ti pogoji so se izpolnili v petek

21. junija, ko nas je narava obdarila s pravo poletno vročino in nas prisilila na gaganje na tekmovališčih.

Organizatorji srečanja, OE Murska Sobota, so se kot vedno predstavili v luči dobrega domačina. Kljub visoki letni temperaturi se je ob kotlu, ki so ga oskrbovali Jug in družba, širil prijeten vonj po bograču. Vedoč, da se ta dobrotla pripravlja za nas udeležence srečanja je

bil občutek še toliko slajši. Ampak najprej delo, nato jelo.

Za tekmovanje v tenisu je bilo prijavljeno 22 tekmovalcev od tega ena tekmovalka, ki se je merila v moški konkurenci. Vodja tekmovalstva Matjaž Šišernik je postavil nosilce skupin, glede na dosežke iz predhodnih srečanj in izločilni boji so se pričeli.

Tekmovalci so se borili in so se tudi imeli za kaj. Tokrat se je prvič

tekmovalo za prehodni pokal. Za zmagovalca, ki ga osvoji je to posebna čast, kajti pokal mu bo krasil domačo vitrino leto dni. Po nekaj urah žeje in znoja je ta čast pripadla Boštjanu Lenarčiču. Drugo mesto si je priigral Danilo Špindler, tretje in četrto mesto sta si razdelila Črtomir Kores in Matjaž Šišernik. Pokal pa je prejela tudi Andreja Ulbin, kot tekmovalka, ki se je uspešno merila z moško konkurenco.

Za tiste, ki ne igrajo aristokratskega športa kot je tenis je bilo namenjeno srečanje v nogometu. Pod vodstvom Draga Škerlaka in sodelujočih se je formiralo pet ekip, ki so se pomerile med seboj. Po končanih medsebojnih obračunih, brez poškodovanih nog, so si prvo mesto pribrali tekmovalci iz G. Radgone, drugo mesto M. Sobota, tretje Ptuj, četrto mešana ekipa Maribora in peto mesto Sl. Bistrica.

Namenjen sem:

Po končanih tekmovalnih obračunih se je predstavila tudi ekipa, ki je delala v zakulisju in postregla z ohlajeno pijačo in dobrotami iz kotla. Skupna ugotovitev je bila, da si tudi zaledniki zaslužijo pokal za oskrbo tekmovalcev.

Srečanja se je udeležilo cca 70 udeležencev, kar je nekaj manj v primerjavi s prvotnim terminom, ko je bilo prijavljenih čez sto oseb.

Skupni zaključek je, da se tradicija Pomurskega srečanja ohranja naprej.

Jože Hajnrih

IZ VSEBINE

OE Slovenska Bistrica se predstavi

Motivacija zaposlenih

Seja Sveta delavcev

November mesec preprečevanja odvisnosti od alkohola

Intervju z Bogdanom Mundo

Male hidroelektrarne (MHE)

Sektor storitev se pripravlja na novo organiziranost

Športno srečanje v Murski Soboti

Anketa Zadovoljstvo tarifnih odjemalcev

Drugo srečanje sošolcev VSŠ

Izlet na Ojstrico

Humor

In še veliko več ...

NABAVA ELEKTRIČNE ENERGIJE

V službi za nabavo električne energije, sektorja za trženje, skrbimo za nabavo električne energije za upravičene in tarifne odjemalce ter izgube v distribucijskem omrežju.

Z bilateralnimi pogodbami zagotovimo 80% - 90% električne energije, medtem ko ostalo energijo dokupimo na borzi električne energije.

Dnevno spremljamo dejansko porabo električne energije in na osnovi tega določimo količine za naslednji dan.

Če v določenih obdobjih predvidevamo odstopanja od zagotovljenih količin, poskušamo le-ta izravnati z dokupom oz. prodajo na borzi električne energije.

Služba za trgovanje z električno energijo

KAJ JE ZANIMALO ODJEMALCE

**PRI NAŠIH REFERENTIH
ZA INFORMACIJE V OBDOBJU
JANUAR - SEPTEMBER 2002**

Franc Prelog

**Fakulteta za elektrotehniko,
računalništvo in informatiko - Maribor:**

OTVORITEV PREIZKUSNEGA MOČNOSTNEGA LABORATORIJA

V četrtek, 20.06.2002, je bila svečana otvoritev preizkusnega močnostnega laboratorija, ki ga je Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Maribor ob pomoči in razumevanju vodstva Dravskih elektrarn Maribor in nekaterih drugih podjetij, med njimi tudi Elektra Maribor, ter velikem angažiranju delavcev iz laboratorija za energetiko na Fakulteti za elektrotehniko, uspela dokončati po desetletnem delu in vlaganju lastnih, proračunskih in sredstev elektrogospodarstva in elektroindustrije.

Lokacija laboratorija je električno idealna, saj je v neposredni bližini HE Mariborski otok in le nekaj sto metrov oddaljena od razdelilne transformatorske postaje Pekre, z izjemno veliko kratkostično močjo. Le ta je pogoj za preizkuse, ki se opravljajo v močnostnih laboratorijih.

Zadnja pridobitev laboratorija je nova merilna proga za velike moči, ki so jo usposobili s pomočjo vlaganj podjetja Eti Elektroelement iz Izlake in je edina te vrste v Sloveniji. S to progo so sposobni izvajati preizkuse do 50 kA pri napetosti do 750 V.

Zvonko Mezga

SEKTOR STORITEV SE PRIPRAVLJA NA NOVO ORGANIZIRANOST

Slovenija se vse bolj spogleduje z Evropo. Hitro se nam približuje vstop v članstvo evropskih držav. To pa seveda ne pomeni za nas »električarje« samo črk na papirju, temveč pomeni tudi spremembo razmišljanja o načinu delovanja storitvenih dejavnosti v delniški družbi Elektro Maribor. Obrniti se bomo morali predvsem k tržnemu načinu pridobivanja in opravljanja poslov.

Sami dobro obvladamo (vsaj mislimo tako) vsa strokovna opravila pri gradnji elektroenergetskih objektov. Manj nam je poznana optimalna organizacija trga storitev in primeren način pristopa k posameznim nalogam.

Za pomoč smo zaprosili Ekonomsko poslovno fakulteto - institut za gospodarsko pravo. Njihovi strokovnjaki bodo preverili možnosti naše organiziranosti v bodoče. Mislimo, da če se že spreminjamo v organizacijskem smislu, opravimo to čim boljše in preverjeno.

Ekonomsko poslovna fakulteta bo nalogo preverjanja naše organiziranosti, izdelavo mnenja o bodoči organiziranosti in možnosti za uspešno delovanje na trgu pripravila do 15. novembra letos.

Počakajmo, pa bomo videli!

Boris Žitnik

OPIS	število informacij
Informacija o saldu	10247
Kontrolni obračun in sprememba obroka	11448
Stanje števca	4448
Sprememba naslova, lastnika, plačnika	2313
Odjava	571
Neupravičeni odjem	393
Informacija o ceni električne energije	364
Reklamacija oz. popravek obračuna	873
Informacija o odklopu - priklopu	532
Napaka na merilno krmilnih napravah	332
Sprememba tarifne skupine-varovalke, ura	743
Odlog plačila, dolg plačnika	627
Odjava odjemalca	712
Drugo	2684
Skupaj	36287

ELEKTRO MARIBOR, D.D. USTANOVIL HČERINSKO PODJETJE

V okviru programa »100 mHE za potrebe SLO« je bilo v obdobju 1985-1988 na širšem območju Pohorja zgrajenih šest malih hidroelektrarn (mHE), ki so bile predane v upravljanje Elektro Maribor d.d. Tri od navedenih mHE so na področju OE Slovenska Bistrica in sicer Oplotnica (Cezlak), Skomarje in Vitanje, tri pa na področju OE Maribor okolica in sicer Činžat 1 (Fala), Činžat 2 in Josipdol. Skupna proizvodnja vseh elektrarn v povprečnem hidrološkem letu je okrog 9,0 milijonov kWh, kar je nekaj več kot 0,5 % letne prodaje električne energije Elektro Maribor d.d.

Proizvodnja električne energije je v energetskem zakonu opredeljena kot tržna dejavnost, ki mora biti ločena od reguliranih dejavnosti. Ta zahteva in odločenost uprave Elektro Maribor d.d. da ohrani in razširi obseg lastne proizvodnje t.i. »zelene elektrike«, sta bili bistveni podlagi za razmislek o ustanovitvi podjetja za upravljanje, vzdrževanje in razvoj mHE. Enako so ravnala tudi ostala podjetja za distribucijo električne energije, ki imajo mHE, čeprav je bila nekaj časa aktualna ideja, da bi vse te elektrarne združili pod okriljem skupnega podjetja. Ker do tega ni prišlo, je uprava Elektro Maribor d.d. sprejela odločitev, da ustanovi svoje hčerinsko podjetje za mHE, pri čemer je svojo odločitev oprla na prej omenjene

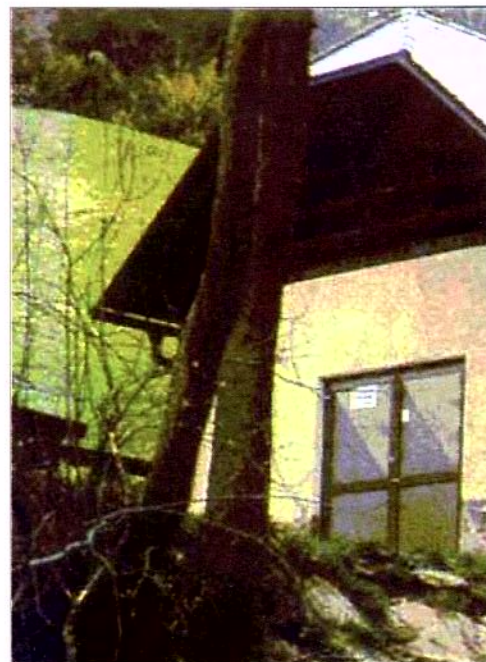
zakonske določbe ter analizo upravičenosti ustanovitve takšnega podjetja, ki je bila predstavljena tudi nadzornemu svetu Elektro Maribor d.d.

Hčerinsko podjetje je bilo ustanovljeno 2. aprila 2002, ko je bil opravljen vpis podjetja v sodni register pri Okrožnem sodišču v Mariboru pod imenom: Hidroelektrarne Elektro Maribor, proizvodnja elektrike, d.o.o. in osnovnim kapitalom 9.296.037,00 SIT. Poleg osnovnega kapitala je Elektro Maribor, kot lastnik in edini družbenik, prenesel na novo podjetje tudi nepremičnine in opremo vseh šestih mHE. Ta kapital predstavlja t.i. stvarni vložek in znaša 400.462.977,00 SIT. Vrednost teh sredstev je bila ugotovljena na podlagi ocene vrednosti osnovnih sredstev, ki je bila opravljena konec lanskega leta v vseh podjetjih elektrogospodarstva.

Podjetje je začelo s samostojnim poslovanjem 1. julija 2002. Direktor in hkrati edini redno zaposleni v podjetju je Alojz Ivanušič, univ. dipl. inž. strojništva, ki je bil do julija 2001 v.d. direktorja JP EGS-RI, d.d. Sedanji obseg poslovanja (prihodkov) ne omogoča dodatnih zaposlitev, zato je podjetje sklenilo z lastnikom - Elektro Maribor d.d. posebno pogodbo za opravljanje storitev nadzora in vzdrževanja mHE, nalog s področja

računovodstva in finančne operative ter tehnično-administrativnih storitev (pošta, kopiranje, ipd.).

Z ustanovitvijo podjetja so upoštevane določbe energetskega zakona o potrebnosti ločitve proizvodnje električne energije od reguliranih dejavnosti Elektro Maribor d.d., hkrati

pa se odpirajo bistveno širše možnosti za udeležanje kratkoročnih ter strateških ciljev poslovanja in razvoja podjetja in sicer:

posodobitev in razširitev zmogljivosti obstoječih mHE,

zagotavljanje najboljših možnih rezultatov poslovanja podjetja, kot jih omogoča Uredba o pravilih za določitev cen in za odkup električne energije (Ur.l. RS, št. 25/02),

povečevanje vrednosti podjetja z vlaganji v gradnjo novih ekonomsko zanimivih ter ekološko sprejemljivih mHE ter

utrditev položaja in ugleda podjetja pri poslovnih partnerjih in okolju v katerem obratujejo obstoječe in nove mHE ter na tej podlagi vzpostavljane možnosti za morebitne nove strateške poslovne in kapitalske povezave, ki perspektivno vključujejo tudi vlaganja v ekološko naravnane investicijske projekte s področja obnovljivih virov energije, uporabe biomase, soproizvodnje, ipd.

Alojz Ivanušič

PREDSTAVITEV ORGANIZACIJSKE ENOTE ELEKTRO SLOVENSKA BISTRICA

Območna enota Slov. Bistrica je ena izmed šestih območnih enot distribucije in treh enot dopolnilne dejavnosti delniške družbe Elektro Maribor.

Osnovna naloga je distribucija električne energije, delujemo pa na področju sedmih občin: občine Slov. Bistrica, kjer ima enota sedež, t.j. Kolodvorska 21a, Slov. Bistrica, občine Oplotnica, občine Slov. Konjice, občine Zreče, občine Rače-Fram, občine Starše (delno), občine Ptuj (delno).

Geografsko gledano je področje delovanja od Hoč, preko Dravskega polja do Haloz Dežno, Makole, po pogorju Boča in Konjiške gore do Vitanja in po vrhu Pohorja, vzhodni del od Rogle do Hoč. Po površini meri področje oskrbovanja z električno energijo 696 km².

Podatki o elektroenergetskih napravah so sledeči:

- srednjenapetostni nadzemni vodi 20/0,4 kV	523 km
- srednjenapetostni kablovodi 20/0,4 kV	70 km
- nizkonapetostni nadzemni vodi 0,4 kV	1385 km
- nizkonapetostni kablovodi 0,4 kV	609 km
- SKUPAJ:	2587 km
- število oporišč	46160 kom
- razdelilne transformatorske postaje 110/20 kV	3 kom
- napajalne transformatorske postaje 20/0,4 kV	516 kom
- napajalne transformatorske postaje 20/0,4 kV-tuja last	60 kom
- male hidroelektrarne	3 kom

Srednjenapetostna mreža obratuje vsa po 20 kV napetosti že od leta 1984.

Podatki o številu odjemalcev so sledeči:

- število odjemalcev na NN	28164
- število odjemalcev VO	230
- SKUPAJ:	28394

Prodana električna energija v letu 2001 :	336.347 MWh
Od tega : industrija ostali odjem	189.355 MWh
gospodinjstvo	82.286 MWh
javna razsvetljava	4.651 MWh
Proizvodnja v lastnih MHE 2001	2.122 MWh

Večji odjemalci katerim dobavljamo električno energijo iz OE Slov. Bistrica so: IMPOL Slov. Bistrica (je drugi odjemalec po velikosti v Elektro Maribor), UNIOR Zreče, KONUS Slov. Konjice, Slovenske železnice, STEKLO Slov. Bistrica.

V območni enoti Elektro Slov. Bistrica je zaposlenih 95 delavcev. Organizacija OE je unificirana in je razdeljena v več sektorjev in sicer:

- sektor distribucije (nadzor, investicije, priprava dela)	70 delavcev
- sektor upravljanja distribucijskega omrežja	3 delavci
- sektor dobava tarifnim odjemalcem	13 delavcev
- sektor storitev	4 delavci
- sektor strokovnih služb	5 delavcev
SKUPAJ:	95 delavcev

Za zadovoljevanje potreb odjemalcev na terenu je območna enota organizacijsko razdeljena v nadzorništva in rajone:

1 - rajon Slov. Konjice in ta v: nadzorništvo Zreče, nadzorništvo Slov. Konjice okolica, nadzorništvo Slov. Konjice mesto,

1 - rajon Rače - Fram in ta v: nadzorništvo Rače, nadzorništvo Fram, nadzorništvo Poljčane,

in nadzorništva: nadzorništvo Slovenska Bistrica, nadzorništvo Oplotnica, nadzorništvo Šmartno. Tako imamo delitev na dva rajona in devet nadzorništev.

Dislocirani delavci po nadzornišvih in rajonih so na treh mestih, in sicer v Slov. Konjicah, Račah in Poljčanah, medtem ko se ostali delavci razporejajo s sedeža enote.

Vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje in tuja naročila opravimo preko gradbeno montažnih skupin, katerih je: 5 velikih GMS (2 x Slov. Bistrica, 1 x Slov. Konjice, 1 x Rače-Fram, 1 x Poljčane), 3 male GMS in 2-3 skupine GM za novogradnje in rekonstrukcije.

Neelektrificirana področja posamezniki.

Kolikor jih je, nimamo točnih podatkov rečemo lahko, da so to posamezniki, ki iz najrazličnejših vzrokov niso priklopljeni na elektroenergetsko omrežje, nimajo potreb, ne želijo biti odjemalci, ali pa so zapuščene kmetije, katere propadajo.

Obseg elektroenergetskih naprav je velik. Sredstva predvidena z letnim gospodarskim načrtom za vzdrževanje in obnovo ne zadoščajo za normalne razmere. Naprave se hitreje starajo, kot se obnavljajo, zato se zmanjšuje obratovalna sigurnost naprav.

Specifičnost odjema električne energije gospodinjstev je mala gostota, saj so izven urbanih naselij v Halozah in Pohorju kmetije zelo oddaljene ena od druge, 1 km in več. Po odjemu so zelo zahtevne. Večina pohorskih kmetij se ukvarja s predelavo lesa-žage, le te pa zahtevajo solidne napetostne razmere. V mnogih primerih zato nismo v stanju zagotavljati dobavo električne energije v skladu s standardi.

Tudi vzdrževanje elektroenergetskih naprav je zelo zahtevno vsled velikega obsega področja, nedostopnosti terena,

višine, gozdov in vremenskih razmer, kar terja dodatne napore za nemoteno oskrbo odjemalcev z električno energijo. Odnosi med odjemalci na OE so dobri.

Nova organizacija na sektorje je delavce nekoliko razdelila, predvsem vodje služb, kar ni dobro, saj na nemoten potek dela ne bi smela vplivati organizacija. Za svoje delo menim, da so delavci na terenu premalo stimulirani, napredovanje delavcev je zelo togo. OE je s sedanjo organizacijo zgubila na pomenu, čeprav se vsa dela začnejo na terenu in tudi naši odjemalci-kralji, so iz terena. S klicnim centrom in centrom vodenja želimo centralno reševati problematiko terena in izenačiti dostopnost odjemalcev, vendar ne smemo pozabiti, da je za reševanje želja odjemalcev zopet potreben usposobljen delavec na terenu. Na njega ne smemo pozabiti!

Alojz Mikolič

TRENING IZ STROJEPISJA

Malo je časa, da se lahko posvetim pisanju na Wordu. To je preizkušnja, da lahko obnovim znanje iz preteklih šolskih let. Stvar smo dobro obvladali kot šolarji, ker smo redno trenirali pri strojepisju. Čas, v katerem živimo morda ni najprimernejši za tovrstno dejavnost, vendar dobro obvladanje računalnika zahteva tudi dobro znanje strojepisja.

V začetku novega dne pisanje morda ne gre najbolje, ampak čez nekaj minut je stvar že

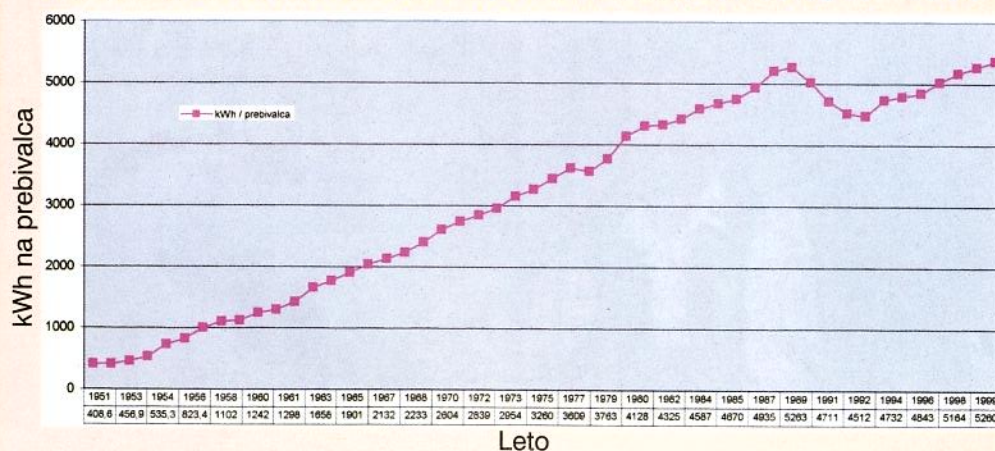
bolja. Sestavljanje besed je prava umetnost. Pisanje pisma zahteva najprimernejši stil, pisanje knjige pa je zahtevna naloga. Umetnost pisanja je stara stvar. Povedati z besedo in to tudi napisati je bila želja že našega prednika, kar mu je tudi uspelo. Bilo je tako zanimivo, da je hieroglif z velikim veseljem razvozlaval človek sodobnega časa, le da kladivo in dleto sodoben umetnik uporablja za izdelovanje fantastičnih stvaritev od kipov in spomenikov pa do izdelovanja oltarjev. Današnji dan ta dela spremljajo fanfare, dočim je naš prednik

verjetno požvižgaval in veselo izklesaval posebno zanimiva znamenja v skalo. Takrat njegova ženska verjetno ni vedela kaj počne in je bila tiho, umetniške oči današnje ženske pa so tako popolne, da ima stvar vrednost po njeni presoji, pa če se umetnik tega zaveda ali pa ne.

Nekoč je skoraj veljalo pravilo, da je strojepisje za ženske. Črke stroja pa so tako lepe, da prekašajo še tako lepo oblikovano moško pisavo in je zaželeno, da en del tega znanja ohranimo samo zase, za pravo stvar.

Valter Osanič

PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI 1951-2000

OPOMBA: Število prebivalcev na dan 31. december.

Vir podatkov: Statistični letopis energetskega gospodarstva Republike Slovenije, RS Ministrstvo za okolje in prostor, Maribor september 2001, tisk Bodočnost stran 182, tabela EI/P-3

Kot je razvidno iz grafa je poraba električne energije na prebivalca v zadnjih 50 letih strmo naraščala. Razlogi za tako rast so nam najbrž znani, saj je v vseh letih značilen razvoj tehnologije (modernizacija proizvodnje, inovacije na področju informacijske tehnologije in drugo).

Padeč porabe električne energije je zaznati v letih po osamosvojitvi, ko so se mnoga velika podjetja znašla v krizi. Mnogo podjetij je v tem času tudi šlo v stečaj.

Kot kaže, lahko pričakujemo rast tudi v prihodnosti, ali ne?

INTERVJU Z BOGDANOM MUNDO

Našega sogovornika najbrž mnogi že poznate, saj že 15 let slušbuje kot vodja investicij na Območni enoti Slovenska Bistrica. Seveda, govorimo o Bogdanu Mundi, ki smo ga ujeli pri svojem delu, ter se pogovorili o problematiki, s katero se dnevno ukvarja.

Ko smo začeli s pogovorom, nam je razložil, da je področje OE Slovenska Bistrica zelo specifično, saj kar okrog 60% vodov poteka čez gozdne površine. OE Slovenska Bistrica namreč na eni strani zajema strmo Pohorje, na drugi strani Haloze, kjer je značilna velika razdrobljenost odjemalcev električne energije, kajti od gospodinjstva do gospodinjstva je nekaj sto metrov električnih vodov. Oskrbovalno področje z električno energijo, ki ga pokriva OE Slovenska Bistrica sega od Pohorja do Haloz in Spodnjega doliča, ki je že blizu Slovenj Gradca in Velenja, ter velik del Dravskega polja (do Hoč). Delo na terenu je zaradi razgibanega terena zelo težko, saj na strmih pobočjih zaradi nedostopnosti ni mogoče uporabljati gradbene mehanizacije, zato je delo monterjev ročno. Tako delo pa zahteva velike fizične napore. Problemi nastanejo tudi v zimskem času (izpadi), saj je težko premagovati ovire na cesti in terenu (sneg, poledica in drugo).

Kot pravi, so gradbeno-montažne skupine nepopolno zasedene zaradi pomanjkanja elektromonterjev, v njihovi OE so locirane: 5 skupin v Slovenski Bistrici, 2 skupini v Račah, 1 skupina v Poljčanah ter 2 skupini v Slovenskih Konjicah. Vseh 10 skupin skupaj šteje približno 50 zaposlenih monterjev. Za primerjavo nam je povedal, da je za ročno postavljanje oporišč (npr. zamenjava drogov) po normativu potrebna ekipa petih monterjev, pri postavljanju A drogov pa kar 7 monterjev (armiranje, kopanje jam za droge, dvigovanje drogov in drugo). Ena skupina lahko povprečno v enem dnevu zamenja oz. postavi približno 5 drogov (odvisno od razmer). Velike probleme povzročajo na terenu slabe vremenske razmere, ki vplivajo tudi na zdravje monterjev. Pravi tudi, da se že dogaja, da monterji zapuščajo službo pri našem podjetju. Razlogi odhodov pa so različni (težko delo na terenu, zdravstvene težave, neprimerno plačilo in boljše ponudbe za službo), kljub dobrim odnosom med zaposlenimi.

Delo v oddelku investicij na OE se je z novostmi na zakonodajnem področju zelo povečalo. Že podatek, da so pred 15 leti potrebovali za pridobivanje vseh potrebnih dokumentov za gradnjo novih objektov 3

mesece, sedaj pa postopek traja skoraj leto dni, je dovolj konkreten. »Danes je potrebno odnose z lastniki zemljišč po katerih gradimo elektroenergetsko infrastrukturo urejati s pogodbami o koriščenju služnostne pravice na zemljiščih v smislu izgradnje in vzdrževanja električnih naprav, ki morajo biti notarsko overjene, služnost pa vpisana v zemljiško knjigo. Nekoč smo lastniške odnose urejali z odstopnimi izjavami, kar je bil neprimerno krajši in enostavnejši postopek. Tudi upravni postopki so zahtevnejši, kar v končni fazi pomeni več dela in časovno daljše postopke,« pravi Bogdan Munda.

V oddelku investicij je področje dela tudi arhiviranje in ažuriranje tehnične dokumentacije, kakor tudi izdajanje soglasij. Naš pogovor je potekal o zelo aktualni temi Soglasij za priključitev (prej Elektroenergetska soglasja). Za Soglasja za priključitev imajo le enega referenta, ki sprejema stranke tudi v času, ko ni uradnih ur, saj mnogokrat pridejo ljudje iz bolj oddaljenih krajev. Letno obdelajo od 800 do 1000 soglasij za priključitev in približno enako število soglasij k lokacijskim dokumentacijam. Na tem področju je več dela v času gradbene sezone in pred daljšimi prazniki, ko zdomci urejajo ustrezno dokumentacijo. »Ker smo podjetje z javnimi pooblastili, moramo upoštevati določila Zakona o upravnem postopku (krajše ZUP), kar pomeni, da morajo biti vse vloge za izdajo soglasij opremljene s koleki Upravne takse. Pri tem pa nastopi problem okrog nabave kolekov. Bilo bi zelo dobro, da bi lahko stranke kupile koleke (4.250 SIT) kar

na blagajni podjetja. V OE Slovenska Bistrica imajo v tem primeru namreč srečo, saj občina ni tako daleč, samo čez cesto, tam pa je mogoče kupiti koleke,« pravi Bogdan Munda.

Pri svojem delu so se srečevali tudi s problemom zaradi okvar na posameznih daljnovodnih izvodi. Pogosti izpadi transformatorja 110/20 kV v RTP Rače so pomenili izpade celotnega področja in zaradi tega poplavo pritožb prizadetih zaradi izpada električne energije. Na tem področju je namreč nekaj zelo občutljivih odjemalcev. Poseben problem je v podjetju Pinus (tovarna pesticidov), kjer kljub svojim rezervnim virom napajanja (agregatom) za nemoten potek dela nujno potrebujejo električno energijo (ekološki problemi). Zanimivo je bilo slišati tudi to, s kakšnimi problemi se srečujejo na terenu, namreč izvedeli smo, da problem ptičev, ki povzročajo izpade na tem področju ni bil osamljen, saj so imeli podobne probleme tudi na OE Ptuj. Za kaj gre? Zadeva je preprosta, saj se na drogovi pri izolatorjih zadržuje mrčes. Prav mrčes pa pritegne ptiče, ki so vir njihove prehrane predvsem v vlažnih in mrzlih jesenskih in zimskih dneh. Ti pa povzročajo izpade električne energije...

Ugotovili smo, da v OE Slovenska Bistrica vlada prijetna klima, zaposleni namenljajo 0,3% od svojih bruto plač v poseben sklad, ki ga koristijo zase (praznovanje abrahamov, pomoč družinam zaposlenih in drugo).

Našemu sogovorniku in gostiteljem v Slovenski Bistrici se lepo zahvaljujemo.

Mihaela Šnuderl, Franc Prelog

MOTIVACIJA ZAPOSLENIH

Že večkrat sem se spraševala, kaj je tisto, kar človeka premakne iz otopenosti. Zakaj en dan gre z veseljem v službo, naslednji dan pa bi najraje ostal kar doma. Zakaj mu včasih gre delo od rok, naslednjič pa mu ne gre in ne gre. Takrat rečemo, da nima volje do dela. Če bi poznali vse vzgibe in gibala, ki so posameznika pripeljali do določene dejavnosti, bi si znali razložiti, zakaj dela ravno tisto, kar dela. Znali bi si odgovoriti, zakaj nekatere naloge opravlja rajši kot druge, zakaj je nezadovoljen, če mora delati v slabih razmerah ali s slabim orodjem in sredstvi. Znali bi odgovoriti, zakaj si nekateri želijo raznoliškega dela in jih ponavljajoče delo dolgočasi. Prav tako bi si znali odgovoriti, zakaj nekdo postane neproduktiven, če ga nihče ne spodbuja k delu, in zakaj posamezni delavci zahtevajo, da jih kdo posluša, če imajo probleme ali morda predloge za izboljšanje njihovega dela.

To so vsa vprašanja, na katera bi odgovorni v podjetju morali najti in dati odgovore ter nato pričakovati, da se posamezniku motivacija za delo zveča, s tem pa se zveča uspešnost podjetja. Kot vidimo, nobena človekova dejavnost ne nastane kar sama od sebe, pa tudi vedenje ne. Pravimo, da so dejavnosti in človekovo vedenje motivirani oziroma so posledica delovanja številnih potreb, vzgibov in gibal. V organizaciji, ki bo imela cilj podjetje usposobiti za tržne razmere, se mi zdi motivacija zaposlenih izrednega pomena. Motivirani delavec je prav gotovo posebna gonilna sila in vir ustvarjalnosti.

V letošnjem letu sem diplomirala na Višji strokovni šoli za POSLOVNE SEKRETARJE na Dobi v Mariboru in diplomsko nalogo namenila motivaciji zaposlenih v storitveni enoti ELEKTROREMONT, v kateri delam. Namen moje naloge je bil poudariti, kako pomembna je motivacija pri delu za vsakega posameznika in za uspešnost podjetja. Izvedla sem tudi anketo s katero sem ugotavljala zadovoljstvo zaposlenih v enoti.

Z izrednim veseljem sem se lotila te zanimive ter sodobne teme. Tudi sama sem bila pri študiju izredno visoko motivirana za doseg cilja, ki je zame bil obnoviti in nadgraditi srednješolsko znanje, ga prenesti v prakso ter dokazati, da smo delavke v pisarnah, ki opravljamo administrativna dela, prav tako zainteresirane za napredek na svojem področju dela. Dejstvo, da podjetje kljub mojim večkratnim prošnjam ni bilo zainteresirano za moje izobraževanje, mi ni jemalo motivacije. Bilo je ravno obratno. Pri poslušanju predavanj iz managementa, organizacije dela in psihologije dela, kjer se je kot pogoj za uspešnost podjetja na tržišču poudarjala pomembnost izobraževanja in znanja vseh zaposlenih, me je še dodatno

visoko motivirala ugotovitev, da se bo podjetje hočeš ali nočeš moralo sčasoma prilagoditi in izobraževati delavce iz vseh področij dela. Namreč tudi možnost izobraževanja ob delu z denarno pomočjo podjetja je lahko visoka motivacija pri delu posameznika. Mar ne?

V nalogi sem izhajala iz predpostavke, da so zaposleni zaradi dolgotrajne reorganizacije premalo motivirani za svoje delo. V zadnjem času pa pri njih prisotni uničevalci motivacije. Eden izmed njih je ta, da sistem nagrajevanja ni pravičen (kar je pokazala tudi anketa). Najnižje plače izgubljajo svoj prvotni pomen, ker najnižje plačani delavci kmalu ne bodo mogli več preživljati svojih družin. Mnenja sem, da je nujno potrebno narediti novo sistemizacijo dela in dati zaposlenim možnost, da napredujejo. Sistem plač in nagrajevanja bi moral biti usklajen s poslovno strategijo podjetja, preprost in pregleden, da bi zaposleni jasno videli učinke svojega dela v končnem izplačilu in nagradi. Nadalje je bilo iz ankete razbrati, da so zaposleni premalo informirani o trenutnih dogajanjih v podjetju in se zaradi tega širijo neresnice. Potrebno bi bilo izboljšati komunikacijo in zaposlene sproti obveščati o politiki, strategiji in ciljnih podjetja. Prav tako se motivacija kot nestabilno stanje planirano ne vzdržuje. Prepušča se stihiji trenutnih dogajanj. Zaradi reorganizacije se vršijo prerazporeditve zaposlenih, ki pa niso vedno najbolj smiselne in med zaposlene vnašajo nemir ter uničujejo motivacijo.

Prepričana sem, da bi se tudi ob prehodu na tržne razmere dalo zaposlene v Elektro Mariboru na nek način dodatno motivirati, jim s tem pregnati dvome v njihovo prihodnost ter vzbuditi zaupanje v vodstvo. Potruditi se, da se pri njih vzbudi želja po samomotivaciji ter želja, da stvari opravljajo zato, ker to hočejo in ne samo za to, ker zaradi preživetja to morajo. Načine, kako najbolje motivirati zaposlene, mora podjetje poiskati samo. Nobena organizacija in združba se ne bosta mogli izogniti temu, da ne bi obravnavali vsakega posameznika kot individua, ki ima svoje zahteve, potrebe in stališča. Tako tudi naše podjetje in le takrat, ko mu bo to uspelo, lahko računa na uspeh. Ob prehodu na trg pa podjetje bolje kot kdaj prej potrebuje učenje in izobraževanje. Sposobnost, da se učimo hitreje kot tekmeči, je danes edina otipljiva konkurenčna prednost. Znano je, da konkurenco med podjetji in tekmovalnost ustvarjajo zgolj ljudje s svojim znanjem.

Diplomsko nalogo in tudi ta prispevek zaključujem z že večkrat zapisanim in izrečenim sloganom, (op. ur. ki je lahko interni slogan, saj slogan podjetja že imamo) **"Zadovoljen in motiviran delavec - naša konkurenčna prednost!"**

Irena Gajžler

GORE!

Približno prvobitna narava, kjer človek še ni pustil veliko svojih sledi. Mir in sprostitev za oko in srce, pa napor za pljuča, ki niso navajena svežega zraka in hoje z nahrbtnikom.

V soboto, sedmega septembra, je pot s Planine Podvežak do Kocbekovega doma na Korošici (1808 m) marsikomu od 30 udeležencev dobro oznojila majico, pa nas to ni motilo. V domu smo izvedeli, da za elektriko skrbi ekološko prijazen sistem s fotocelicami, povečan leta 2001 s pomočjo sredstev programa Phare, pomožno se uporablja še agregat.

Že prvi dan smo se uspešno povzpeli tudi na vrh Ojstrice (2350 m), kjer

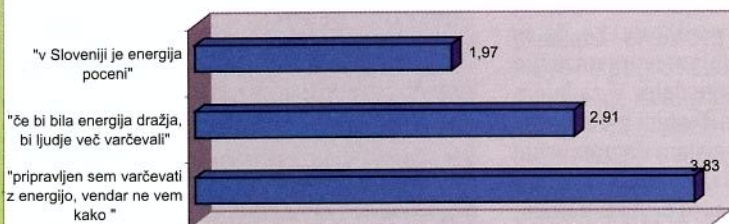

smo nekaterim lahko čestitali za osebni višinski rekord. Naslednje jutro nas je pričakalo z neugodno vremensko napovedjo, ki pa se tokrat ni uresničila. Pot čez Škarje nas je vodila mimo Koče na Klemenči jami (1208 m), kjer smo si privoščili polurni počitek pred spustom do Doma planincev (837 m) v Logarski dolini. Naš organizator in vodnik Alojz Jaušovec s Ptuja ni pozabil omeniti, da smo odključali vse točke z njegovega programa izleta ena od teh je bila tudi pitje "železne vode" v bližnjem izviru. Pohvalil je tudi novepečenega vodnika Igorja Štabuca s PD TAM, ki smo ga srečali po poti in nam je z izbranim korakom utiral pot proti dolini.

Franc Prelog

ZADOVOLJSTVO IN PRIČAKOVANJA TARIFNIH ODJEMALCEV PODJETJA ELEKTRO MARIBOR D.D.

V kolikšni meri se strinjate s trditvami:
(1 - nikakor se ne strinjam, 5 - popolnoma se strinjam)

Da bi vedeli, kaj naši odjemalci pričakujejo, kako nas ocenjujejo, kaj mislijo o varčevanju in da bi jih bolje spoznali, smo opravili raziskavo. Zanimalo nas je tudi, katere dodatne storitve jih zanimajo, kje plačujejo račune in kje iščejo informacije, da bi pridobili podatke za nadaljnje delovanje na področju svetovanja odjemalcem.

Večina anketiranih tarifnih odjemalcev je mnenja, da v Sloveniji energija ni poceni, kar izkazuje nestrinjanje z dano trditvijo. »Če bi bila energija dražja, bi ljudje več varčevali«. Tega mnenja je bila dobra polovica anketiranih. Na osnovi trditve »pripravljen sem varčevati z energijo, vendar ne vem kako« smo ugotovili, da so tarifni odjemalci pripravljeni varčevati z električno energijo (vendar ne vedo kako), saj se je kar 60% anketiranih strinjalo s trditvijo.

Skoraj 80% vprašanih pozna razliko med enotarifnim in dvotarifnim merjenjem. Razlike ne pozna le 5% anketiranih tarifnih odjemalcev, poleg tega pa poznajo obliko merjenja, ki je zanje najprimernejša. Kaj pa vi?

NAMIG:

Pomnožite količino kWh VT s tarifno postavko za VT in količino kWh MT s tarifno postavko MT. Oba zneska seštejte.

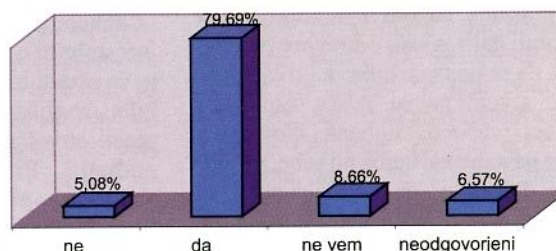
Dobili ste znesek za porabljeno el. energijo po dvotarifnem merjenju.

Pomnožite količino kWh porabljene el. energije s tarifno postavko za enotarifno merjenje.

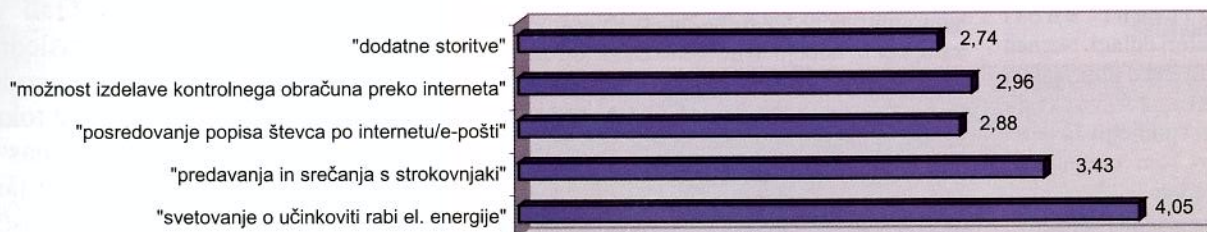
Dobili ste znesek za porabljeno el. energijo po enotarifnem merjenju.

Primernejši oz. ugodnejši način merjenja je tisti, ki nam da nižji znesek računa.

Ali poznate razliko med eno- in dvotarifnim merjenjem?

Katere storitve vas posebej zanimajo?
(1 - nikakor se ne strinjam, 5 - popolnoma se strinjam)

Zanimalo nas je, ali so posamezne storitve, ki jih Elektro Maribor lahko ponudi, tarifnim odjemalcem tudi zanimive. Anketirane najbolj zanima svetovanje o učinkoviti rabi energije, saj so pripravljeni varčevati, vendar ne vedo, kako naj varčujejo. Tudi ostale storitve tarifne odjemalce zanimajo, predvsem so to predavanja in srečanja s strokovnjaki. Največje zanimanje prikazuje vrednost, ki je bližje 5, najmanjše pa tista, ki je bližje 2.

Razen tega smo pri raziskavi ugotovili, da kar polovica anketiranih tarifnih odjemalcev plačuje račun za električno energijo na banki ali pošti, dobrih dvajset odstotkov anketiranih jih plačuje na okencu Elektra Maribor, sedemnajst odstotkov anketiranih pa jih plačuje preko trajnika. E-bančništvo uporablja le slabe tri odstotke anketiranih. Anketirani iščejo največ informacij preko telefona in sicer kar 44 odstotkov, dobrih 35 odstotkov anketiranih pa išče informacije v info pisarni. Anketiranim tudi ustreza obratovalni čas informacijske pisarne, saj se je s to trditvijo strinjalo kar 64 odstotkov vseh anketiranih tarifnih odjemalcev.

Torej smo na dobri poti. Vendar smo lahko še boljši.

Služba marketinga

BORZA

1. ZGODOVINA BORZNIŠTVA

Slovenci smo leta 1989 dobili že drugič svojo borzo, zgodovina slovenskega borzništva pa se je začela leta 1924 z ustanovitvijo borze v Ljubljani. Zgodovina svetovnega borzništva sega v 16. stoletje. V času pred drugo svetovno vojno smo imeli v Jugoslaviji tri borze, v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Na vseh teh borzah so trgovali z vr. papirji, devizami in valutami. Zlata leta poslovanja Ljubljanske borze so bila v letih 1928 - 1931. Največji promet je dosegla 1929.

2. POSLOVANJE NA BORZI

Borza je oblika tržišča, kjer ob določenem času prodajajo borzno blago ali druge predmete. Temeljna značilnost borze je, da blago ni prisotno. Zamenjajo ga standardne oznake (šifre), ki opredeljujejo kakovost borznega blaga in ki jih vsi udeleženci na borzi dobro poznajo. Borza je trg na veliko. Prodaja se lahko določena količina, ki se določi z borznim zaključkom.

Predmet poslovanja na borzi so: kmetijski pridelki, kovine, nafta, obveznice, delnice, in drugo.

Značilnosti poslovanja: blago ni prisotno, pri kupčijah posredujejo borzni mešetarji (senzali, maklerji, brokerji), ob sklenjenih kupčijah izdajo sklepnico (zaključnico), na borzah sklepajo kupčije borzni člani, ki so lahko stalni ali občasni, če predložijo borzno karto, celotno poslovanje poteka po predpisih borzne uzance (standardna oznaka, način dela, čas dela. Če se uzance kršijo, na borzi delujejo borzna sodišča - borzna arbitraža.

Oblikovanje cen na borzi:

Na borzi se cene oblikujejo po zakonu ponudbe in povpraševanja, cena na borzi = tečaj ali kurz se izraža na različne načine: za borzno blago - na enoto mere (sodček nafte, zlate palice, tone).

3. VREDNOSTNI PAPIRIJI

Vrednostni papir je pisna listina, s katero se izdajatelj zavezuje, da bo izpolnil na njej zapisano obveznost njenemu zakonitemu imetniku. Vrednostni papirji v narodnem gospodarstvu opravljajo več funkcij. Uporabni so: za zbiranje, koncentracijo in prenos kapitala, kot instrument financiranja, kot instrument denarne politike, kot instrument negotovinskega plačevanja. Da bi omenjene funkcije lahko učinkovito opravljali, morajo zadostiti 4 načelom:

varnost, rentabilnost, likvidnost in ohranjanje vrednosti.

4. BORZNI SLOVARČEK

· **OPCIJA** Pogodba, ki daje imetniku pravico do nakupa ali do prodaje (odvisno od vrste opcije) po določeni ceni na dan zapadlosti opcije.

· **BROKER** Borzni posrednik.

· **TEKOČI DONOS OBVEZNICE** Letni znesek obresti, ki jih prinese obveznica glede na njeno tekočo tržno ceno.

· **LOT** Najmanjši paket vr. papirjev, s katerim se trguje na borzi.

· **OBVEZNICA** Dolžniški vr. papir, s katerim se izdajatelj zaveže, da bo kupcu vrnil glavnico in obresti, kakor je napisano na obveznici.

· **DELNICA** Lastniški vr. papir, ki predstavlja sorazmerni lastniški delež v podjetju, ki je izdalo delnico.

· **DIVIDENDA** Del dobička, ki ga izplača lastniku delnice podjetje, ki je izdalo delnico.

· **ZAČETNI TEČAJ** Tečaj, s katerim se začne trgovanje na borzi, najpogosteje enotni tečaj prejšnjega borznega sestanka.

· **ENOTNI TEČAJ** Uradni tečaj zadnjega borznega sestanka, izračunan kot ponderirana aritmetična sredina vseh sklenjenih borzних poslov.

· **TRŽNA CENA** Cena, po kateri se kupuje in prodaja vr. papir.

· **NOMINALNA VREDNOST** Je vrednost, ki je napisana na vr. papirju.

· **INVESTICIJSKE BANKE** Finančni posredniki, ki poskrbijo, da vr. papirji pridejo do posameznih vlagateljev.

· **BORZNI PARKET** Fizična lokacija, kjer borzni posredniki trgujejo z vr. papirji.

· **DEALER** Član borze, ki trguje za svoj račun.

· **BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA** Podjetje, ki se ukvarja s posredovanjem pri nakupu in prodaji vr. papirjev.

Delničarji niso lastniki delniške družbe ali njenega osnovnega kapitala ali celo konkretnega premoženja. Pravno gledano delničarji niso solastniki družbe in tako na družbi nimajo lastninske pravice kot stvarne pravice, ampak so samo lastniki delnice, ki jih je ta delniška družba izdala in se z njimi zavezala izpolnjevati njihovim lastnikom točno določene pravice.

Med **premoženjske pravice**, ki jih imajo delničarji, sodijo: **PRAVICA DO DIVIDENDE** (dividenda je del bilančnega dobička, namenjenega delničarjem. Višina je odvisna od deleža lastnika delnic v skupnem seštevku vseh izdanih delnic. O uporabi bilančnega dobička odloča skupščina delničarjev.), **PRAVICA DO USTREZNEGA**

DELA PREOSTALEGA PREMOŽENJA PO LIKVIDACIJI ALI STEČAJU DRUŽBE (do tega premoženja delničarji pridejo le v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala ali ob prenehanju družbe, ko se preostalo premoženje med delničarje razdeli šele po poplačilu vseh njenih obveznosti), **PRAVICA DO PREDNOSTNEGA NAKUPA DELNIC PRI NOVIH EMISIJAH** (delničar lahko v sorazmerju s svojim deležem v osnovnem kapitalu prednostno odkupi na novo izdane delnice v primeru povečanja osnovnega kapitala. Na ta način se ohranijo razmerja in se preprečujejo vstopi novih delničarjev).

Med **članske pravice**, ki izhajajo iz lastništva delnic sodijo pravice: **VOLILNA PRAVICA NA SKUPŠČINI DELNIČARJEV** (npr. sprejem letnega poročila, uporaba bilančnega dobička, imenovanje in odpoklic nadzornega sveta, podelitev razrešnice članom uprave in nadzornega sveta, odločanje o spremembah statuta, sprejem ukrepov za spremembo kapitala, odločanje o prenehanju in statusnem preoblikovanju, imenovanju revizorja itd.) Zagotovo je najpomembnejše, da si natančno preberemo pogoje prijave udeležbe na skupščini, od katerih je odvisno, ali in na kakšen način bomo lahko uresničevali svoje članske pravice, pa tudi pogoje vlaganja nasprotnih predlogov, če se s tistimi v sklicu ne strinjamo.

Povzeto po: Mateja Rupnik, borzna posrednica: **PRAVICE DELNIČARJEV**, Fin Info, časopis finančne skupine Nova KBM, september 2002.

Natalia Frankovič

IZVRSTEN TEK NAŠEGA ULTRAMARATONCA MEZGA ZVONKA

Naš ultramaratonec Mezga Zvonko se je udeležil ultramaratona Celje-Logarska dolina v skupni dolžini 75 km.

Nastopilo je 120 tekačev in je absolutno dosegel 23 mesto.

Med 23 tekači je bilo od njega starejših samo 5 tekačev.

Dosegel je izvrsten čas 7 ur 3 min. in 35 sek.

Iskrene čestitke za vložen trud in doseženo mesto.

Sodelavci

KAKO DELAJO V TUJINI?

Bo že držalo, da smo Slovenci največkrat, kadar se je potrebno lotiti kakšne stvari, s katero še nismo imeli opraviti, orientirani po zgledih iz tujine, predvsem iz zahoda.

Ker tudi v službi marketinga pripravljamo projekt celostne grafične podobe podjetja, za kar je potrebno definirati vizijo, cilje, strategijo, način komuniciranja (navznoter in navzven) in razpoznavnost podjetja v javnosti, smo si za enega od vzgledov vzeli nemško podjetje E.ON Bayern, ki se prav tako ukvarja z distribucijo in trženjem električne energije.

Podjetje ima sedež v Regensburgu. In ker ponavadi pokukamo drugam, preden sprejmemo odločitev, želimo pokazati, kaj imajo drugje, tudi vam.

Jasno je, da nas zanima vaše mnenje. Kako naj bi bila opremljena naša vozila službena tovarna, osebna in ostala.

Predloge lahko v sliki in besedi pošljete na nas.informator@elektro-maribor.si, posredujete službi marketinga ali dostavite svoji tajnici, ki bo materiale poslala naprej.

Natalia Frankovič

SEJA SVETA DELAVCEV

V sredini julija je bila 1. redna seja novoizvoljenega Sveta delavcev. Izvolili smo Veroniko Fermevc-Ban iz OE Slov. Bistrica za predsednico in Borisa Kukanja iz OE Murska Sobota za njenega namestnika. Svet delavcev je izvolil tudi 2 člana - predstavnika delavcev, v nadzorni svet za naslednje mandatno obdobje. Glasovanje za člane v nadzorni svet je bilo po poslovniku Sveta delavcev tajno. Izvoljena sta bila g. Franc Šmigoc iz OE Ptuj in g. Miro Pečovnik iz uprave.

Predsednica se je zahvalila za zaupanje in obljubila, da si bo maksimalno prizadevala uresničevati sodelovanje delavcev pri upravljanju, kot to določa Zakon, čeprav se zaveda težav, ki jih prinaša realizacija Energetskega zakona in vedno zahtevnejši ekonomski odnosi med dejavnostmi znotraj družbe. Novoizvoljena predstavnika v nadzornem svetu sta obljubila, da bosta svoje delo opravljala odgovorno in v interesu delavcev, čeprav vesta, da je nadzorni svet sestavljen iz 4 članov, ki so predstavniki kapitala (lastnika) in 2 članov delavcev.

Predsednica sveta delavcev seznanja vse zaposlene, da se sodelovanje delavcev pri

upravljanju družbe uresničuje tako, da so delavci neposredno obveščeni in da lahko neposredno dajejo predloge in mnenja (preko delavskega zaupnika ali člana sveta delavcev) v skladu z Zakonom, Poslovnikom

sveta delavcev in sprejetim Dogovorom o sodelovanju delavcev pri upravljanju družbe Elektro Maribor d.d.

Veronika Fermevc-Ban

VOLITVE

Na volitvah za člane sveta delavcev so bili izvoljeni naslednji kandidati:

1. Branko Regvat	Vodja obrat.
2. Matjaž Marko	Vodja prip. dela
3. Ivan Babšek	Vodja GM skupine
4. Franc Šmigoc	Vodja prip. dela
5. Srečko Rakuša	Vodja prip. dela
6. Boris Kukanja	Vodja prod. sl. OE
7. Miro Pečovnik	Vodja SVZD in PV
8. Ivanka Majcen	Tajnica v FS
9. Borut Sorko	Sist. inž. I.
10. Zvonko Rottner	Skladiščnik
11. Drago Novak	Samostoj. monter
12. Vilko Šenet	Vratar
13. Veronika Fermevc-Ban	Vodja fin. sl. OE

NOVEMBER mesec preprečevanja odvisnosti

ALKOHOL BLAŽILEC STRESOV SODOBNEGA ČASA

V Evropi in tudi pri nas se je poraba alkohola v zadnjih tridesetih letih znatno povečala. Vzporedno s tem je zaznati velik porast škodljivega pitja alkoholnih pijač. Ta problematika je postala eden pomembnejših zdravstvenih problemov. Svetovna zdravstvena statistika uvršča sindrom odvisnosti od alkohola na tretje mesto, takoj za boleznimi srca in ožilja ter malignimi tumorji. Škoda zaradi takšne porabe znaša ponekod že od 3-5 % bruto družbenega proizvoda, alkohol pa je udeležen pri 8-10 % vseh smrti v starostnih skupinah 16 do 74 let.

Alkoholizem je izjemno celosten bolezenski pojav. Zajame organsko, psihično in duhovno razsežnost človeka, ki je zasvojen z alkoholom. Vsebuje pestro osebnostno in socialno patologijo ljudi, ki živijo z zasvojencom v temeljnem človeškem odnosu, in končno zloraba alkohola škodljivo vpliva na vse vitalne dele družbe. Posledice škodljive rabe alkoholnih pijač pa se odražajo na različnih področjih od socialnega, zdravstvenega in pravnega; razpadle družine in trpeči otroci, izostajanje iz dela, delovne in prometne nezgode, kriminalna dejanja, finančne težave.

V Sloveniji uživa alkoholne pijače večina odraslih prebivalcev, četrtina od teh v čezmernih količinah, dobra polovica odraslih oseb se opije vsaj enkrat v letu, okoli 11% odraslih oseb pa je od alkohola že odvisnih. Raziskave kažejo, da je alkohol droga, ki je med našimi mladostniki najbolj razširjena, in da pitje alkoholnih pijač med srednješolsko mladino še narašča. Razširjenost pitja alkoholnih pijač je v Sloveniji tradicionalna. Potrošnja desetih litrov čistega alkohola na prebivalca pomeni visoko tveganje za alkoholno problematiko v neki družbi. Letna poraba čistega alkohola na prebivalca nad 15 let starosti je v Sloveniji 15 litrov, kar nas uvršča v svetovni vrh. Grozljiv je podatek o drugem mestu v številu prometnih nesreč s smrtnim izidom na 100.000 prebivalcev.

Tudi glede samomorilnosti sodi Slovenija v sam evropski vrh. Raziskave so pokazale, da je pri nas škodljiva uporaba alkoholnih pijač pomembnem dejavnik tveganja za samomor. Mnogi namreč naredijo samomor v alkoholiziranem stanju in vsaj polovica samomorilcev je odvisnih od alkohola.

Glede na umrljivost zaradi kroničnih bolezni jeter vključno s cirozo, ki je posledica škodljive uporabe alkohola, sodi Slovenija v sam evropski vrh. Umrljivost zaradi alkoholne ciroze je v zadnjih letih močno narasla, se skoraj potrojila od 7 na 19 smrti na 100.000 prebivalcev Slovenije.

Alkoholizem je tudi velik ekonomski problem zaradi izpada dela, bolniških izostankov, slabše delovne storilnosti, zbranosti pri delu in nizke motivacije za delo. Alkohol je pogosto vzrok tudi za nesreče pri delu, prekinitve delovnega razmerja in za brezposelnost zaradi zapitosti. Alkoholni absentizem in invalidizacija sta pri nas zelo obsežna pojava, vendar premalo raziskana. Raziskave kažejo, da dela oseba odvisna od alkohola povprečno deset let manj kakor ostali in je letno povprečno dva meseca v bolniškem staležu. V Sloveniji je trenutno vsaj 120.000 alkoholikov. Med zaposlenimi moškimi vsaj 15%, dodatnih 15% pa ima zaradi pretiranega pitja alkohola že tudi določene težave. V medicini odkrijejo le enega od desetih alkoholikov, zelo malo odvisnikov se je pripravljeno zdraviti. Zdravljenje je lahko hospitalno ali ambulantno, nadaljna rehabilitacija pa poteka v klubih zdravljenih alkoholikov. Pri tem je potrebno opozoriti, da ni dovolj, da odvisnik preneha z uživanjem alkoholnih pijač, spremeniti mora tudi način življenja, vzorce mišljenja, čustvovanja in vedenja. Dolga leta pitja so pustila na človeku velike negativne posledice tako na telesnem kot osebnostnem nivoju. Velike spremembe se kažejo v vedenju, ki povzroča težave v družini in širši okolici. Vse omenjene posledice se v klubih zdravljenih alkoholikov s pomočjo prijateljev spreminjajo, zdravljenici se namreč učijo živeti kvalitetnejše življenje in ob tem osebnostno rastejo.

Zelo pomembno je, kako družba sprejme abstinenta. Družba, ki je ozaveščena pozitivno, bo dajala prednost tistim, ki pijejo malo ali nič alkohola. V nekaterih delovnih okoljih pitje alkohola ni več zaželeno. Opaža se, da so delavci po zdravljenju odvisnosti od alkohola v svojem okolju sprejeti dobro in zaradi svoje odločitve za abstinenco tudi spoštovani.

Kljub velikemu številu alkoholikov le ti niso ključni problem. Večji problem je naša alkoholna kultura, ki podpira vzorec vedenja, da se mora vsak vesel ali žalosten dogodek »zaliti«. Velikansko število zmernih pivcev močno povečuje in zapleta zdravstvene, socialne in ekonomske probleme v družbi.

Darja Lapov

DRUŽENJE

Kljub deževnemu vremenu se je 5. oktobra na dvorišču Elektro Okolice zbralo 43 potnikov Uprave in Okolice, ki so se odločili, da izleta ne bodo zamudili. Še zadnja preveritev - smo vsi - imamo vse-gremo. Ura 03 zjutraj, dežuje, na avtobusu pa dobro vzdušje.

Na meji nas je pričakalo naročeno sonce in potovanje po zgodovini Benetk se je začelo, z dobrim vodičem seveda. Ni manjkalo okrepčila in zadovoljstva. Naslednji postanek je Rimini. Potreben je počitek, nekateri v posteljo, drugi v bližnjo diskoteko, pač nismo vsi enaki. Lepote Riminija so za nami in že je tu San Marino, kraj, zanj so besede premalo, potrebno ga je obiskati.

Dohitela nas je ura odhoda in že se vračamo proti domu. Na avtobusu debate o lepotah, veliko dobre volje, pa se niti ne zaveš, da je avtobus ustavil in smo doma. Ostali so spomini in fotografije, ki živo pričajo o tem, kar smo doživeli in videli.

Zaključil bi s stavkom - kar ni uspelo vsakemu posebej, je uspelo skupaj - tako bomo tudi nadaljevali.

Branko Štancer

DRUGO SREČANJE SOŠOLCEV VŠŠ, Tretja generacija mariborski oddelek 98/00

V soboto 21.9.2002 smo se zbudili v nič kaj obetavno deževno jutro. Toda dež ni mogel preprečiti našega snidenja, katerega vsako leto z veseljem pričakujemo. Tako, kot smo se skozi celo šolsko obdobje prebijali, z manj ali več truda, smo se tudi to jutro odpravili na mesto snidenja v Ormož.

V Gostilni Prosnik smo se okrepčali z jutranjo kavico, ter polni moči nadaljevali pot do Ormoške vinske kleti. Tu nas je sprejel Robert Puklavec, inženir kmetijstva, in nam predstavil in razkazal klet. Po ogledu smo imeli degustacijo izbranih vin: vino Holermuos, Šipon (suho vino), Sauvignon (suho vino), Renski Rizling (polsuho vino), Traminac (polsladko vino), Chardonnay Barrique (suho vino). Vino nam je pognalo kri po žilah in dobro razpoloženi smo ugotovili, da se je tudi vreme razjasnilo. V lepem sončnem vremenu smo nadaljevali pot po slikovitih Ljutomersko Ormoških gorica na vikend gospoda Kosiča

ŽELIMO, da bi bilo naše podjetje skupina sposobnih, strokovnih in prijaznih ljudi, takšnih, s katerimi je veselje delati in nam hkrati tudi polepšajo dan. Pomislite, kdo je tisti, ki vam pomaga, je strokovno dobro podkovan, sposoben in vas spravi v dobro voljo. Morda sodelavec, sodelavka, tajnica, vratar, direktor? Tisti, ki si zasluži veliko večjo pozornost, kot je je sicer deležen. Glasujte zanj/zanjo in ga/jo naredite za zvezdo podjetja, vzgled, po katerem naj bi se vsi ravnali, da bi bili na poti uspešnih.

Kdo je tisti, ki ima vse te lastnosti in gledamo nanj z enakimi očmi, vam bomo na podlagi prejetih odgovorov zaupali v prednovoletni številki.

KUPON ZA GLASOVANJE

Glasujem za:

IME _____

PRIIMEK _____

OE _____

ki je zaposlen na delovnem mestu

Glasovanje je anonimno, zato vam ni potrebno vpisati svojih podatkov, če pa želite, jih lahko vpišete spodaj. Glasovalni kupon oddajte pri svoji tajnici ali v službo marketinga.

Vaši podatki:

IME _____

PRIIMEK _____

OE _____

na Vuzmetince 26 pri Kajžerju. Tukaj so nas vljudni domačini pogostili z domačo orehovo potico in nas povabili na pokušnjo domače kapljice. Najraje bi kar ostali na prijetnem vikendu, a nas je organizator neusmiljeno priganjal. Na Turizmu Brenholc v Jeruzalemu so nas namreč že pričakovali. Ob prihodu nas je pozdravil lastnik, Vinko Brenholc, ter nam predstavil značilnosti Jeruzalema in njegovega gostišča Vinski Hram. Predstavili so nam tudi izdelavo lončarskih izdelkov. Nato smo se neobremenjeno posedli in se lotili dobrot iz domače kuhinje. V obujanju spominov na pretekle šolske dni in izmenjavi izkušenj s področja dela je čas hitro mineval. Ob prijetni glasbi so se najpogumnejši tudi zavrteli.

Razšli smo se z željo, da bi se naslednje leto ponovno srečali v še večjem številu. Organizacijo naslednjega snidenja smo zaupali Gašperju Janiču. Vsa zahvala za prijeten izlet po Ljutomersko Ormoških gorica na gre organizatorju Antonu Jaušovcu.

Igor Sever

KAKO JE PAŠTETA DOBILA IME?

Mladi Gavrilović je kot vajenec delal v mesnici nekje na Hrvaškem. Na koncu napornega dne, ko so zaklali kar nekaj govedi, prašičev, ovac, zajcev, kur... itd., mu je majster zabičal, da mora še vse pospraviti in počistiti potem pa gre lahko domov. Ko tako pometa na kup vse tiste parkeljčke, ušeska, repke, kljunčke itd., ga prešine misel:

"**PA-ŠTETA** je sve ovo bacati !!!"
in tako se je začelo...

PRISPELO JE NA info@elektro-maribor.si

Resnično sem bil presenečen, ko sem odprl kuverto. Presenečen sem bil, ker sem bil izžreban in ker sem dobil tako praktično nagrado. Od Elektro Maribor sem odšel leta 1973, ko je bilo malo denarja in dosti varčevanja. Da sem dobil to majico, kot bivši delavec sem še toliko bolj vesel.

Hvala vam, ter obilo sreče pri vašem delu. Ja, to vam resnično želim, tudi zaradi tega, ker sem vaš delničar.

Miran Rajšp

DODATNA OBTEŽBA

Poleg snega in leda lahko naredijo dodatno obtežbo na električni napeljavi tudi ptiči. En ptič, ki sede na električno napeljavo ni problematičen, pač pa nastane dodatna obtežba takrat, ko sede na napeljavo več ptičev, kot vidite na sliki. Slika je nastala na terenu v Razvanju, izpod rok Arnolda Aristovnika.

PREGOVORI IN REKI:

Kdor zgodaj vstaja, cel dan zeha.
Kdor išče, ga najdejo.
Kdor se zadnji smeje, se bo smejal sam.
Ljubezen je slepa, zato se zaljubljeni radi otipavajo.
Kdor pri nas laže, mu je laže.
Kdor brez strica išče, ne najde.
Če stopiš kimavcu na rep, le še hitreje kima.
Človek se uči, dokler ima mlado učiteljico.
Kdor visoko leta - ima lep razgled.
Kar lahko narediš danes, ne odlašaj na jutri, marveč reci, da si naredil že včeraj.
Živi in pusti druge, naj te živijo.
Če komu ponudiš prst - pazi na prstan!
Ne samo miške, tudi maček pleše, kadar mačke ni doma.
Papir vse prenese, zlasti toaletni papir.
Kdor ne dela, naj vsaj je.
Napad je najboljša obramba, je rekel obtoženec in najel boksarja za odvetnika.
Umik je napredovanje nazaj.
Kdor ni z nami, je pred nami!

V 3. številki se predstavi SE Ljutomer

**Zbiramo predloge in izboljšave
(Kaj se da izboljšati?)**

Iščemo fotoreporterje

**Naslednja številka izide
v mesecu decembru**